

noodgevallen geschikt voor de huisvesting van maximaal 95 manschappen. Het fort is vrij toegankelijk en je kunt er genieten van een wijs panorama van het linielandschap.

3 Fort Honswijk

De toren van fort Honswijk (gebouwd tussen 1841 en 1848) is de oudste en grootste van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De functie van Fort Honswijk was om de vijand de doortocht over de Lekdijk te verhinderen en om in samenwerking met Fort Everdingen de Lek af te grendelen. Nu het fortterrein al lang niet meer gebruikt wordt, zijn vlermuizen de nieuwe bewoners. Het fort krijgt in de nabije toekomst een nieuwe bestemming en is steeds vaker opgesteld voor het publiek.

4 Werk aan de Groeneweg

Dit werk is als vooruitgeschoven post van Fort Honswijk aangelegd in de periode 1914-1918. Het is een klein verdedigingswerk met kleine betonnen kazematten (bombestendige ruimten). De wat grotere piramidevormige bunkers zijn groepsschuilplaatsen, gebouwd in 1939-1940. In 2014 heeft Staatsbosbeheer het werk opgeknapt en zijn de loopgraven en oorspronkelijke aarden wallen weer zichtbaar gemaakt. Het werk is vrij toegankelijk, is een fantastische speelplek voor kinderen die een beleefroute met leuke opdrachten kunnen volgen.

5 Werk aan het Spoel

Dit verdedigingswerk diende in de 19e eeuw om de inundatiesluis (een sluis om een gebied onder water te zetten) te beschermen. In het forthuis serveert Caatje aan de Lek heerlijke koffie, lunch en diner.

6 Fort Everdingen

Fort Everdingen sloot, samen met Fort Honswijk aan de andere kant van de Lek, de hooggelegen Lekdijk en de uiterwaarden af. De toren op het fort werd gebouwd tussen 1842 en 1847. Op het fortterrein is een brouwerij met proeflokaal, winkel en kleinschalige natuurcamping.

7 Fort Vreeswijk

Fort Vreeswijk werd aangelegd omstreeks 1853. Het aarden werk diende ter verdediging van belangrijke sluizen. Fort

Vreeswijk herbergt ook een fortwachterswoning en een artillerieloods. Momenteel zijn het Vreeswijkmuseum en het Dorpshuis gevestigd in het fort. Er is een permanente tentoonstelling te zien over de historie van de scheepvaart en het leven en werken in Vreeswijk.

Fort Jutphaas

8 Fort Jutphaas is een verdedigingswerk dat verrees aan de Vaartsche Rijn omstreeks 1820. Rond 1847 is het verdedigingswerk omgevormd tot een fort. Tegenwoordig is een wijnhandel gevestigd in dit "Wijnfort Jutphaas". Het fort is toegankelijk voor publiek en er zijn regelmatig proeverijen en workshops. Van april t/m september is er een zomerterras.

Fort bij Vechten

9 Fort bij Vechten is gebouwd tussen 1867 en 1870 en maakt deel uit van de Stelling van Utrecht. Het fort is met een oppervlakte van 17 hectare het op een na grootste fort van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Sinds 2015 is hier het Waterliniemuseum gevestigd.

Werk aan de Korte Uitweg

10 Dit verdedigingswerk werd tussen 1876 - 1879 gerealiseerd als ondersteuning van fort Honswijk. Na een grootschalige restauratie zijn hier een natuurcamping en theehuis gevestigd. Deze worden gerund door Reinaerde, een organisatie die hiervoor mensen met een beperking inzet.

Colofon

Tekst: gemeente Houten
 Vormgeving: Bruksvoort Design & Content, Houten
 Kaart: gemeente Houten i.s.m. www.opentopo.nl
 Fotografie: Rob 't Hart
 Met dank aan: gemeente Houten, gemeente Culemborg, Staatsbosbeheer, Uit@waarde

Voor meer informatie:

VVW Kromme Rijnstreek
 Markt 24, 3961 BC Wijk bij Duurstede
 tel. 0343 575 995
www.vvkrommerijnstreek.nl
info@vvkrommerijnstreek.nl
www.forten.nl
www.staatsbosbeheer.nl

HOLLANDSE WATERLINIE®

VVW Fietsroutes
Langs Lek en Linie
 27, 30 en 35 km

Het buiten
 van Utrecht!

Werk aan het Spoel

Blauwe route (met oversteek): circa 27 km - Gele route: circa 30 km - Rode route: circa 35 km. De routes zijn ook te combineren.

Langs Lek en Linie

Via deze fietsroutes verken je een deel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie bij Schalkwijk, Nieuwegein, Houten, Bunnik, Culemborg en Vianen. De Waterlinie was een oude verdedigingslinie tussen Muiden en de Biesbosch. Water was het verdedigingswapen. Als de vijand eraan kwam, konden stroken weiland onder water gezet worden (inundatie). Het land werd daardoor moeilijk begaanbaar. De linie deed dienst van 1815 tot ongeveer 1940. Door hoogteverschillen in het landschap, bijvoorbeeld bij rivieren en dijken, bleven sommige gronden droog en dus bereikbaar. Deze kwetsbare delen van de Waterlinie werden onder schot gehouden vanuit forten. Tijdens de Tweede Wereldoorlog, toen de Duitsers over de onder water gezette gebieden vlogen, bleek dat de linie zijn verdedigingswaarde grotendeels had verloren. Tegenwoordig is de Hollandse Waterlinie het grootste rijksmonument van Nederland. Het is nu een prachtig gebied, waarin je de geschiedenis volop kunt beleven. Ontdek het zelf!

Let op: de blauwe route bevat op enkele plekken een oversteek over de Lek per pont. De veerpont bij Culemborg (tussen knooppunten 42 en 52) vaart het hele jaar. Controleer voor uw vertrek de actuele vaartijden van de andere twee fiets- en voetgangerspontjes, aangezien deze seizoensgebonden zijn. De pont bij Vreeswijk (tussen kp 20 en 10): zie www.vreia.nl.

Het is ook mogelijk om een oversteek te maken met de Liniepont (tussen kp 51 en 40). De Liniepont vaart mei t/m september tussen Werk aan het Spoel, Werk aan de Groeneweg en Fort Everdingen. Actuele vaartijden zijn te vinden op www.uitwaarde.nl of via de gratis "overzetveren" app.

Routepunten

1 Linielanding

De Linielanding is voor bezoekers dé plek om te parkeren en vervolgens te voet, per fiets of kano het waterliniegebied te verkennen.

2 Werk aan de Waalsewetering

Dit Werk is gebouwd in 1875-1878 en omvat een bomvrije remise en een fortwachterswoning. Het werk was in